

EL Pi Gros

identificació

Família Pinàcies

Pi pinyer

Pinus pinea

castellà: pino piñonero

francès: pin parasol

anglès: italian stone pine

Origen: Mediterrani oriental

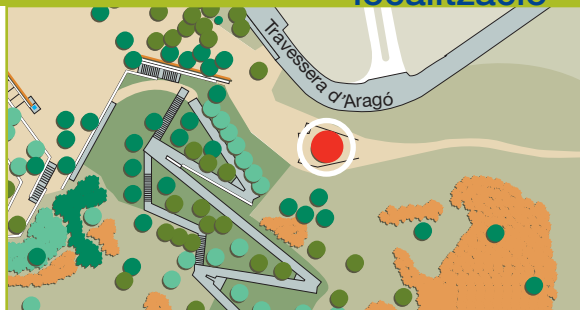

localització

Comarca: El Baix Llobregat

Municipi: Sant Vicenç dels Horts

Indret: Parc del Pi Gros,
davant de l'esplanada.

dimensions i descripció

Alçada:	14,0 m
Perímetre del tronc a 1,3 m:	2,9 m
Diàmetre màxim de la capçada:	18,0 m
Edat estimada, 2000:	de 130 a 150 anys

Solitari i majestuós, davant de l'esplanada del parc, el Pi Gros convida a aturar-se i admirar-lo. A 3 m de terra es ramifica en dues grans branques, que després ho fan en quatre, i finalment en un brancatge divers. La capçada és espessa i amb la perfecta forma de parasol característica dels pins pinyers.

singularitat

Arbre centenari de dimensions excepcionals. El fet que hagi crescut en solitari i en un punt elevat el converteixen en una referència en el paisatge. Aquest pi és tan emblemàtic per a la gent de Sant Vicenç dels Horts, que ha donat nom al parc i n'és l'element viu més característic.

història

L'indret on viu, originàriament de bosc, es va artigar per al conreu de la vinya i cereals durant el segle XIX, però les condicions del terreny, no eren les millors per a aquest ús i es va mantenir el bosc. Aquest pi va quedar solitari en el paratge després de diversos incendis. Per les seves dimensions, els veïns sempre l'han conegut com el Pi Gros. El març de 1995 l'Ajuntament el va declarar arbre d'interès local.

descripció de l'espècie

característiques morfològiques

És un arbre vigorós, de tronc generalment dret, que pot arribar als 25 m d'alçària. A casa nostra el trobem isolat, en petits grups o fent boscos extensos prop del litoral. El creixement ininterromput de les branques inferiors per tal d'abastar la claror solar, origina la forma típica de para-sol de la **capçada**, força densa, de color verd intens pel damunt i més resseca interiorment. El **tronc** és curt i robust; l'**escorça**, de color marró vermellós, forma plaques poligonals, que es desprenen periòdicament. Les **fulles** (de 10 a 15 cm) es disposen per parelles i són més gruixudes i dures que les del pi blanc. Floreix a la primavera, produeix una gran quantitat de pol.len. Les **pinyes** són grosses, ovoides, brillants i amb escames arrodonides; maduren a la tardor del tercer any. Quan les escames s'obren per deixar anar les **llavors** (els pinyons), les pinyes es queden a l'arbre.

escorça

fulles

pinyes

característiques ecofisiològiques

Evocador de paisatges mediterranis, el pi pinyer, és un arbre perennifoli plenament naturalitzat al nostre país i, en general, a tota la regió Mediterrània. És poc exigent pel que fa a la naturalesa del sòl: pot viure en substrats silicis i calcaris, amb una certa preferència pel sòls sorrencs. Tolera la contaminació urbana. Necessita llum i un clima relativament càlid. A casa nostra té una distribució similar a la del pi blanc: propi de zona litoral, penetra una mica cap a l'interior i, en alçada, pot pujar fins als 1000 m. És de creixement ràpid i pot viure entre 400 i 500 anys.

utilització

És un pi de grans valors ornamentals, sobretot pel magnífic tendal ombrejant que forma la seva capçada. Els jardineros de Roma i del Renaixement ja l'utilitzaven i des de llavors ha tingut una important presència en la jardineria mediterrània. També s'usa en repoblacions forestals, per a dessecar zones humides i per a fixar dunes i talussos. Realitza una bona funció protectora en sòls arenosos, propers a la costa, evitant la seva erosió.

Pinea és el nom llatí de la pinya i vol ressaltar la producció de pinyons comestibles, molt valorats en cuina i pastisseria; la seva explotació és un dels aprofitaments principals d'aquesta espècie. La fusta té molt nusos, és resinosa, difícil de treballar i resistent a la humitat; s'ha utilitzat per fer travesses de ferrocarril, bigues, puntals de mines i per a la construcció de petits vaixells.

Sentinella d'aquest pla

Dedicat al Pi Gros (fragment)

*Com a raça de titans dalt la carena
i esguardant de nord a sud tots els camins,
un vell pi de forma bella i copa plena
presideix, del cimadal, nostres confins.*

*Quan volia precisar la teva altura,
jo t'he vist amb els meus ulls com un tità
com gegant posat aquí per la natura
com si fossis sentinella d'aquest pla.*

*I la gent que viu allà, a la teva vora,
fan servir sempre el teu nom com a senyal
i el citen i el nomenen a tothora
car tots saben que, el Pi Gros, no té rival.*

Joan Nicolau Costa

Àrea metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de municipis

Coordinació i textos
Servei de Promoció i Conservació
Lurdes Planes, geògrafa

Disseny gràfic
Oficina de Disseny
Laura Pons / Margarita Tur

Fotografia
Ernest Costa
Juliol 2000